

РЕШЕНИЕ

№ 2824

гр. София, 26.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 26.03.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Димитров, като разгледа дело номер **2818** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на В. Ц. П. от [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за осъждането ѝ за сумата от 35 000лв., представляващи неимуществени вреди, причинени му от бездействието на служители на ответника – зъболекаря на С. централен затвор за периода от 28.11.2019г. до 03.09.2020г./когато е бил в СЦЗ/, когато е изтърпявал мярката „задържане под стража“, което бездействие се изразява в незалепен своевременно и лошо залепен мост, както и нелечение, в резултат на което са започнали да му падат зъби от горната челюст. С молба-уточнение от 16.05.2022г. на л.37 по указания на съда –ищецът е уточнил, че бездействието на зъболекаря се състои в това, че от 28.11.2019г. до 30.12.2019г. му е залепила така моста, че вече не е посмял да се лекува. Отделно бездействието на началника на затвора е продължило през целия период, като се сочи, че същият не е отговорил на нито едно питане на ищеца /приложените такива писмени към исковата молба/, което е довело до това, че е останал само с четири зъба на горната челюст.

В частта за претендираните имуществени вреди от 15 000лв. производството е прекратено с влязло в сила определение №9771 от 09.11.2023г. на л.114 по делото.

По изложените в исковата молба съображения за незаконосъобразно бездействие на ответника за посочения период –се моли искът да се уважи в цялост. Подчертава се, че ищецът е имал личен зъболекар, разпитан като свидетел по делото, имало е изготвен план за лечение, с който ответникът не се е съобразил, което е

довело до вреди от неимуществен характер. Чувствал се е зле, не е можел да се храни, изпитвал е болки. Визира, че процесното медицинско обслужване се дължи на основание чл.2, ал.2 от Наредба №2 от 22.03.2010г. за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода. С оглед изложеното моли да му се уважи в цялост исковата претенция.

В съдебно заседание лично и заедно с адв.П. поддържа иска си. Последният претендира присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 от ЗА.

Ответникът по изложените съображения в писмения отговор на л.11, оспорва исковата претенция. Твърди, че видно от документацията на лицето в затвора е било провеждано дентално лечение. Сочи, че за да има външно лечение –трябва от началника на затвора да има предложение или до прокурора, или до съда, за да бъде изведено лицето по реда на чл.250, ал.4 и ал.5 от ЗИНЗС. Подчертава се, че няма установено бездействие по съдебен ред до влизане в сила на разпореждането по адм.дело №6307/20г. на АССГ, по което с разпореждане е отхвърлено искането за прекратяване на незаконосъобразни бездействия. Изтъква се и довода, че не е налице първия елемент за уважаване на иска, тъй като медицинската дейност не е част от административната дейност на ответника. В тази връзка се позовава на решение по адм.дело №6338/2016г. на ВАС. С оглед изложеното се твърди, че не са налице нито един от елементите от фактическия състав за ангажиране отговорността на ответника.

Представителят на СГП изразява становище за основателност на претенцията като по отношение на размера предоставя на съда, за да се определи справедлив размер на обезщетението като се избегне неоснователното обогатяване.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД като съобрази становищата на страните, намери за установено следното:

От фактическа страната не е спорно, че:

От 19.04.2019г. до 28.11.2019г.-началото на исковата претенция лицето е било задържано по мярка за неотклонение ЗС, като от 28.11.2019г. е бил преведен в СЦЗ, съответно на 03.09.2021г. е освободен /така и в писмения отговор на л.11/.

Представена е на л.16 медицинска справка от зъболекаря на СЦЗ д-р К. л.16, видно от която за лечението на ЛС е изготвен график /одобрен от Началника на затвора вкл. и по часове/ като извън същия - се правят и прегледи по спешност. В почивни и празнични дни- има квалифициран персонал на разположение в СБАЛЛС. Конкретно за ищеца е посочено, че на 31.12.2019г./забележка – в журнала на л.57 е посочена датата 30.12.2019г./ му е циментиран стар мост въпреки, че зъболекарят е бил против. Други манипулации не са му правени и не е посещавал кабинета до молбата за външно лечение. По повод молба за външно лечение от 21.06.21г. е изготвена докладна записка.

По делото е представена докладната записка вх.№4692 от 28.06.2021г. на л.19, с която се препраща към справка за статуса от 12.06.2000г..

Видно от медицинска справка на л.20, предоставена във връзка с адм.дело №6307/20г.- ищецът е поискал да му се залепи стария мост, за чието състояние е бил уведомен и е подписал, че няма претенции –журнал на л.57. Не е спорно, че от справка, изготвена от д-р К. от 12.06.2020г. същата е била против –л.21. Тя е изготвила справка на л.53, видно от която след залепването на моста –на 29.06.2021г. е отказал преглед за актуална справка.

Представена е на л.26 Заповед №408 от 30.07.2021г. на Началника на затвора за извеждането на 31.07.2021г. на П. извън затвора за външно лечение. Същата е

свързана с даденото разрешение по протоколно определение на Специализирания наказателен съда.

По делото са разпитани свидетелите В. И. Сибеберт и д-р П. Б..

Видно от разпита на Сибеберт същият е бил с ищеца в една килия края на 2019г. до есента на 2021г., поради което е запознат с проблемите му със зъбите. Принципно има стоматолог в затвора, но казва, че „трябва да имаш голям късмет, за да го уцелиш“ вкл. и ако имаш час, защото зъболекарката не идвала. Споделя, че ищецът е методичен и настойчив човек, който многократно е искал външен достъп, но му е отказван. Не знае по какви причине, но знае, че многократно е писал молби за това. Лично му е правел пюре от картофи, за да може да се нахрани без да дъвче, тъй като му паднали зъбите, които съхранявал в чаша. Споделя, че ищецът е изпитвал силни болки, страдал е, ядосвал се е за отказано външно лечение. Бил е като във филм на ужасите.

Свидетелят Б. е зъболекар на ищеца, има кабинет във Факултета по дентална медицина, където П. всяка година е идвал на лечение от 2000г.. Споделя, че когато го докарали от затвора /веднъж/- през 2021г., бил в особено състояние на нефункционираща дъфкателна система Едната страна била рухнала и фактически всичко е било изместено на другата страна, където имало един мост, който е бил залепен временно. По изложената причина свидетелят – е направил план за лечение, за да може да го подсигурият регулярно, но не се спазил този план. Казал е на конвоя, че трябва да го довеждат, че трябва да се спазва този план и да се идва регулярно. Извадил е няколко от корените му и ако се е спазвал плана е можело да се спасят 2 или 3 от другите зъби. От първото посещение до следващото е минала повече от година. Допълва, че е писал писма до Началника на затвора да довеждат ищеца за лечение по плана. Трябвало е да се лекува пети, шести и седми горе в дясно. Също долни зъби, пети долен в дясно, шести. След затвора зъболекарят горе го е обеззъбил постепенно, защото лечението е било компрометирано, поради забавения срок. От там били извадени няколко корена в дясно и частично горе в ляво. Не е установил в затвора да му е правено лечение и тъй като не е бил лекуван, единият от зъбите, където е моста – го е извадил. Следствие на нелечението храненето е било дефектно, защото са липсвали възможности за това вкл. загубата на тези зъби е съпроводено с болка и страдание.

По делото е изслушано заключенията на вещото лице д-р М.-л.91, които съдят кредитира. Вещото лице анализира данните за състоянието на зъбите преди задържането на лицето /напр. АЛ от 10.04.2019г., издаден от д-р Б./, както и след това – отново АЛ от д-р Б., но от 13.09.2023г.. Сочи, че в същите подробно е описано какво е състоянието, колко зъби има и т.н. Представено е на вещото лице и рентгеново изследване от 30.07.2021г. /докато е бил ЛС/.

Така, видно от първото заключение от 10.05.2023г. в медицинската документация /амбулаторен журнал/ на Стоматологичен кабинет - МЦ към СЦЗ не се установява да е отразен зъбен статус на В. Ц. П. при посещенията на 30.12.19г. и 29.06.21г., както и диагнози за заболяване на зъбите и извършени лечебни дейности. Вещото лице подчертава, че не съществуват медицински методи, чрез които да се определи състоянието на съзъбието към минал период /2019г. - 2021г./, ако не са регистрирани в съответната медицинска документация - зъбен статус, заболявания на зъбите и пародонта. Повече яснота се внася със заключението от 14.09.2023г. на л.93-същото се базира на посоченото рентгеново изследване. В.л. сочи, че има данни за

липса на дъвкателни зъби в дясно на горната челюст, което е довело до затруднение на дъвкателната функция. Като на останалите зъби-шести и седми горе в дясно е имало само корени, които при снетия зъбен статус от 13.09.2023г- вече са извадени. Вещото лице в зала допълва, че статуса на долната му челюст е както е преди ЛС. Не е спорно, че има парадонтални изменения вкл. и от снимката, но същите не са от дясната страна.

С протоколно определение от 16.05.2023г. /л85/ съдът е задължил Началника на Затвора да представил плана за лечение, ведно със снимката, но такива доказателства не са представени.

Съдът следва да маркира, че видно от СМЕ единствената снимка е при външното излизане на ищеца –от 31.07.2021г./разрешено с протоколно определение на СпНС на л.65/, няма излизане от 19.04.2019г. както неправилно е записано в протокола от с.з. при изслушване на вещото лице. На тази дата лицето е било задържано и е отведено във Следствения арест на „В.“. Тази дата е и извън периода. Въпреки направената констатация- това не води до поправка на протокола, защото така е казало вещото лице /което коректно е отразено, а дали е коректно съобразно писменото му заключение е друг въпрос/, без да бъде коригирано от страните, но водещото е СМЕ и отразеното за дата на рентгеновото изследване в същото.

С ОГЛЕД ИЗЛОЖЕНОТО ОТ ПРАВНА СТРАНА: Съдът не споделя становище на ответника в писмения му отговор, че при вреди следствие от неказано лечение – ответникът не следва да отговаря. Трябва да се подчертае, че се касае за сложен фактически състав и за да се достигне до лечение, първо следва служители на ответника с оглед положението на ищеца да осъществят поредица от действия, които имат чисто административен характер. Именно за бездействие в тази насока, довело до вреди у ищеца последният търси обезщетение. От обсъдените по-горе обстоятелства – се установи, че ищецът е имал необходимост от лечение на своите зъби. Същият е сезирал за това ответника с така нар. Питания 4 бр. вкл. е искал и външно лечение, на което е бил подложен еднократно при д-р Б.. Показанията на този свидетел изцяло се кредитират, тъй като той е личен стоматолог на лицето, запознат е със зъбния му статус. Лекувал го е преди затвора. Знае в какво състояние са били зъбите му след затвора и по време на престоя там. Съдът кредитира и това, че свидетелят след направения рентген е изготвил план за лечение, който ответникът е бил задължен да представи и не прилага. Безспорно се установява състоянието на неотложност, изразяващо се в необходимостта от регулярно лечение –която е мотивирала д-р Б. да изготви план за лечение. Следствие от неспазването му –дъвкателната способност на ищеца е била засегната и страната е страдала. Тези показания изцяло се потвърждават и от показанията на другия свидетел Сибеберг. Той споделя същото, както и това, че ищецът много е страдал, защото не е можел да се храни и е консумирал само пасирана храна, но и изнася данни за това, че многократно за този проблем е било известявано ръководството. Ищецът е искал външно лечение именно, защото не е можел да получи такова в затвора. Свидетелят обобщава състоянието на денталната помощ в затвора, че дори да имаш час, зъболекарката не идвала.

За състояние на зъбите СЪДЪТ кредитира и изслушаната СМЕ, която анализира АБ преди и след престоя в ЦЗ. Същата изцяло се припокрива с показанията, които дава и д-р Б.. Следва да се подчертае, че събраните доказателства взаимно се допълват, не си противоречат и от тях несъмнено следва извода, че ответникът административно е

бездействал за посочения период. Това бездействие не е необходимо да се установява отделно, може да се констатира и в производството видно от чл.204, ал.4 от АПК. Същото е довело до вреди при ищеца – такива, каквито търси от неимушествен характер. Между тях и бездействието е налице пряка и непосредствена причинна връзка. Ишецът е направил всичко по силите си, за да може да се погрижи за лечението си, но ответникът е бездействал. Дори след структура на лечение, изготвена от д-р Б., обективирана в плана му за лечение – ответникът е продължил да бездейства. Тези промени в зъбния статус на лицето са били необратими. Лечението е довело до загуба на няколко зъба. През този период от година и половина ишецът е страдал и е изпитвал болки.

С оглед изложеното съдът намира, че са правилни и доказани твърденията на ищеца, че проблемите му са започнали от неправилно залепения мост на 30.12.2019г., защото впоследствие тези зъби са загубени. Видно от журнала на л.57 – срещу датата ишецът се е подписал под отразеното от д-р К. „Желая да ми се залепи стария мост, Уведомен съм за състоянието му и въпреки това настоявам. Няма да имам претенции към доктор К.“. Това изявление е без правна стойност. Не ишецът е стоматолог, а доктор К.. Не е ясно какво е било състоянието на моста, щяло ли е, както е станало да доведе до увреждане на зъбите и съответно загубата им. Въпреки изложеното – това изявление е доказателство за това, че зъболекарката К. е знаела, че извършва манипулация, която може да навреди на пациента, след като е изискала неговото изрично съгласие. Това е следвало да я направи по-бдителна към зъбния му статус. След 30.12.2019г. през цялата 2020г. ишецът не е бил повикан да му се провери моста, не е бил на зъболекар, вкл. и половината от 2021г. като през това време е сезирал с питания Началника на затвора, че не му се оказва лечение, ще иска адекватно лечение навън, ще се си загуби зъбите и ще трябва да консумира само супи и т.н..

Относно Разпореждане №1779, на което се позовава ответника в писмения си отговор: не е спорно, че между страните има влязло в сила Разпореждане №1779 от 15.03.2021г. по адм.дело №6307/20г. влязло в сила на 21.03.2021г.. Първоначално със същото лицето по реда на чл.276 от ЗИНЗС е поискало да се задължи ГДИН да се осъди за това, че не му е осигурено зъболечение при специалист по избор, освен това, че непълнолетния внук на ищеца не е бил допуснат до свиждане. Видно от диспозитива същият касае задължаване на ГДИН да допусне до свиждане непълнолетния внук, но няма отхвърлителна част, както е в мотивите за неосигуреното зъболечение. Нормата на чл.276 от ЗИНЗС е подобна, но специална по отношение на чл.256 АПК и дава право на ЛС или с мярка ЗС да поискат прекратяване на неоснователни действия и бездействия. Този акт има сила на пресъдено нещо в частта, с която отхвърля искането на ищеца по конкретното му твърдение, но не само, че липсва диспозитив за това, но и липсва конкретника – период или дата, за което лицето твърди, че ответникът е бил сезиран и е бездействал. По изложените съображения – това разпореждане не задължава настоящия състав да го зачете вкл. да изключи определен период от време или дата на която ответникът е бездействал и поради тази причина трябва да отговаря. С оглед изложеното съдът ще преценява претенцията по настоящето дело за целия период без да се съобразява с посоченото разпореждане, от което не се установява, че с влязъл в сила акт е отречено конкретно бездействие на ответник.

Съдът следва да се завърне към доказателствата към исковата

молба, за да коментира по-подробно т.нар. питания. първото е от 27.12.2019г., второто от 10.06.2020г., а третото от 21.06.2021г. и с тях ищецът изнася до знанието на ответника проблемите си. В първата молба подробно описва, как му е бил залепен зъба и как е чакал над 2 месеца зъболекарката да се завърне от отпуск. После не го е приела и му е казала отново да отиде на 09.01.2020г.. Накрая ищецът завършва питането си до Началника на затвора – с това дали има друга алтернатива на лечение. С тази молба съдът констатира ясното намерение на ищеца да се лекува при външен специалист. Началникът на затвора, ако това искане е било непълно или нередовно е –следвало да го отправи до ищеца за уточняване, а не да неотговаря или бездейства. Също по второто питане от 10.06./л.7/ ищецът напомня на Началника на затвора, че в края на годината е имал час, който не е спазен, че е поискал външно лечение като алтернатива и че е на път да остане без зъби. Ясно визира, че от два месеца се опитва да отиде при зъболекарката, но не може и че изпитва болки. Завършва с това да му се помогне, защото няма време и няма да може да се храни, освен със супа. Повече от ясно е, че с това второ питане –е обективизирано и бездействието на ответника, защото същото е адресирано до Началника на затвора без никакъв отговор. Цялата 2020г. лицето не е посетило зъболекар, нищо че има 2 настоятелни питания. Също е и с третото питане от 18.06.2021г. –л.8 –вече с искане да се разпореда да бъде изведен. Извеждането е след близо месец и 12 дни- на 31.07.2021г.. Приложено е и питане от 20.12.2019г. на л.63, в което ищецът споделя за проблемите с моста си.

С оглед изложеното съдът и на базата на показанията на свидетелите, намира, че е безспорно доказано за периода, който се претендира бездействие към проблемите на ищеца. Дори да не са били налични молбите –то е следвало да има конкретна поне ежегодна профилактика с отразяване на зъбния статус на задържания под стража. По никакъв начин ищецът не е допринесъл за това състояние, защото е проявил активност, видно от показанията на свидетеля Сибеберт, вкл. и е афиширал няколкократно проблема пред Началника на затвора. Като резултат от липсата на това лечение над година и 6 месеца е състоянието на зъбите му към момента на извеждането му за лечение при свидетеля д-р Б.. Задължението за действие се извежда от цялостната регламентация в Наредба №22 от

22.03.2010г. за уловията за медицинско обслужване ва ЛС вкл. и в чл.2, ал.2 на който страната се позовава за външно лечение. С оглед това като съобрази конкретните обстоятелства и времето на тези болки, както и това, че се касае за трайна и невъзвратима загуба на зъби, съдът намира, че справедливото обезщетение би било такова в размер на 15 000лв. за неимуществени вреди.

С оглед изложеното искът следва да се уважи за 15000лв., като за разликата до пълния предявен размер от 35000лв. т.е. за 20 000лв. се отхвърли.

По претеницията на адв.М. П. от САК за определяне на адвокатско възнаграждение по чл.38 от ЗА /пълномощно за представителство пред АССГ и ВАС на л.12 по дело №9378/22 на ВАС/ -същата е основателна за сумата, определена по реда на чл.7, ал.2 т. 3 – от 2200лв. от Наредба 1/2004г. Видно от вносна бележка на л.71 –ищецът е платил депозит от 250лв. за вещо лице, но искането на пълномощника е само за разноски по чл.38 от ЗА.

За отхвърлената част на ответника –не следва да се присъжда на ответника юрк.възнаграждение, съгласно практиката на СЕС, тъй като ще рефлектира на присъдена част от обезщетението.

С ОГЛЕД ИЗЛОЖЕНОТО И ВОДИМ ОТ СЪЩОТО СЪДЪТ

РЕШИ:

По искова молба на В. Ц. П. ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“

ОСЪЖДА ГДИН да заплати на ищеца 15 000лв. представляващи неимуществени вреди, причинени му от бездействието на служители на ответника в СЦЗ за периода от 28.11.2019г. до 03.09.2020г., което бездействие се изразява в незалепен своевременно и лошо залепен мост, довел до падане на забите, както и нелечение в резултат, на което са започнали да му падат зъби от горната челюст.

КАТО за разликата от 20 000лв. до пълния предявен размер ОТХВЪРЛЯ ИСКА КАТО НЕДОКАЗАН.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ по чл.38 от ЗА да заплати на адв. М. П. от САК – 2200лв. хонорар.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му пред АССГ троен състав с касационна жалба, депозирана чрез настоящия състав.

Преписи на страните.

Съдия:

